

**Байлова О. О., Мироненко А. Є.**

*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)*

**ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ  
ЯК СПОСІБ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА  
В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

Головною метою діяльності підприємства є досягнення якомога кращого економічного результату, тобто високо рівня доходу та прибутковості. Саме тому актуальність обраної теми полягає в тому, що важливим аспектом покращення його фінансових результатів є визначення шляхів підвищення продуктивності праці. Для цього необхідно розробити якісну систему заходів, тобто створити умови для якісної, ефективної праці, забезпечити гідну її оплату, що в свою чергу сприятиме підвищенню мотивації працівників та підвищенню їх компетентностей.

Вітчизняні вчені досліджують питання розвитку продуктивності праці в країні та вивчають найбільш перспективні шляхи підвищення її рівня. Істотний внесок у розгляді цих питань зробили: А.К. Артеменко [1], В.В. Антощенкова [1], М.С. Пономарьова [1], О.О. Чернушкіна, А.Ю. Шахно [3], Н.Г. Кутова [4], О.К. Єлісеєва [4] та інші. Однак незважаючи на велику кількість досліджень, присвячених темі продуктивності праці, недостатньо уваги було приділено саме питанню її підвищення для покращення фінансового стану підприємства в сучасних умовах, тобто умовах воєнної економіки. Дослідження має на меті аналіз основних проблем підвищення продуктивності праці суб'єктів господарювання та розробити комплекс заходів, спрямованих на її підвищення, що в свою чергу сприятливо вплине на фінансовий стан підприємства.

Продуктивність праці характеризує ефективність діяльності робочої сили, результатом якої є кількість створених за певний проміжок часу товарів та послуг [6]. Від рівня динаміки продуктивності праці залежать: обсяг виробництва, собівартість продукції, фінансовий стан підприємства тощо, саме тому покращення

її рівня є першочерговим завданням будь-якого підприємства [2, с. 2]. На рівень і динаміку продуктивності праці підприємства впливає безліч чинників. Їх можна поділити на дві групи: зовнішні та внутрішні. Політичні, законодавчі, соціальні, економічні, конкурентні, технологічні особливості зовнішнього середовища – це чинники побічної (непрямої) дії, які не підконтрольні підприємствам [5, с. 2].

Наразі діяльність суб'єктів господарювання потерпає від зовнішніх чинників, в особливості чинників політичного характеру. Таким чином, підвищення продуктивності праці у воєнних умовах є досить складною задачею, адже підприємство стикається з низкою проблем, зокрема:

- 1) недостатнє забезпечення ресурсами;
- 2) емоційний стан працівників: навколишня атмосфера має напружений характер, що призводить до виснаження робітників, а саме до зниження концентрації та ефективності їх роботи;
- 3) економічна нестабільність;
- 4) недостатньо високий рівень оснащення;
- 5) пошкоджена інфраструктура, адже це ускладнює виробництво та перевезення товарів і послуг тощо.

Умови воєнної економіки характеризуються високою нестабільністю, саме тому в розробці програм підвищення продуктивності необхідно враховувати зовнішні чинники, оскільки від цього залежить подальша діяльність підприємства. На сьогоднішній день можна виділити такі основні напрями зростання ефективності праці:

1. Автоматизація виробництва: впровадження автоматизованих систем виробництва може зменшити залежність від людського фактору, збільшити точність та швидкість виконання роботи, знизити кількість виробничих помилок та підвищити загальну продуктивність праці.

2. Стимулювання працівників: важливо враховувати потреби та бажання кожного працівника та забезпечити різні види стимулювання, такі як фінансова

мотивація, професійний розвиток, забезпечення безпеки та комфорту на робочому місці, психологічна підтримка тощо.

3. Контроль якості виробництва: це дозволяє підприємству виявляти та виправляти наявні помилки, встановлювати оптимальні режими роботи, що допомагає суттєво скоротити витрати на виробництво та підвищити його ефективність.

4. Оптимізація робочого часу: планування робочих змін з урахуванням потреби в роботі та збереження енергії працівників може зменшити їх втомленість та зберегти їх сили на важливіші завдання.

5. Опанування працівниками нових навичок: воєнні умови можуть призвести до змін у вимогах та потребах ринку. Тому важливо забезпечити навчання працівників новим навичкам та технологіям, які дозволяють підприємству збільшити ефективність своєї роботи.

6. За можливості впровадження формату дистанційної роботи: це дає змогу працівникам працювати з віддалених локацій, забезпечуючи безпеку та продуктивність праці.

Отже, наведені шляхи вирішення проблем зростання продуктивності праці як однієї з найважливіших складових покращення фінансового стану підприємства забезпечать збільшення обсягів вироблення продукції й доходу, що є важливим показником економічного зростання як окремих суб'єктів господарювання, так і країни в цілому [3].

### **Список використаних джерел:**

1. Артеменко А.К., Антощенко В.В., Пономарьова М.С. Мотивація та стимулювання праці в ефективному управлінні та інноваційній діяльності підприємства. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. 2020. № 1. С. 152-163.
2. Кузьменко А.В., Козакова А.С. Продуктивність праці: європейський підхід: продуктивність праці у контексті забезпечення зростання економіки України. *Науковий вісник Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського*. 2017. № 20. С. 394-399.
3. Шахно А.Ю. Людський капітал в умовах глобалізації: оцінювання, розвиток та державне регулювання: монографія. Кривий Ріг: Чернявський Д.О., 2019. 360 с.